

in Gent? Je hebt als opener van je eerste seizoen *Blindeman* gepland - dat vanuit een soort Gents taalgebruik gedacht is - moeten we dan uit het verplaatsen van *Blindeman* naar deze Antwerpse context afleiden dat het eigenlijk om het even is of je in Gent woont of naar Antwerpen verhuist?

Redant: Claus overstijgt het lokale, het Gentse. Maar afgezien daarvan zijn er verschillen tussen het Gentse en het Antwerpse publiek. Ik kan het niet zo concreet aangeven, zoals dat wel eens over opera is gezegd: Gent wil vooral Franse en Italiaanse opera's, en Antwerpen is dan wel bestand tegen Wagner. Het zijn zo van die sprookjes die we horen en waar iets van zal kloppen. Jarenlang word je rond de oren geslagen met sprookjes. Ook in programmeren: je moet met zo'n stuk openen en met zo'n stuk sluiten. Daar is dan altijd wel iets van, maar eigenlijk kan je er gerust tegenin gaan. Dat moet ook, denk ik, de bedoeling zijn. Je kan een publiek vormen zonder al te didactisch of te schoolmeesterachtig te zijn. Ze zullen mij hier misschien zeggen: Kroetz moet je niet in Antwerpen spelen, dat kun je wel in Gent doen. Waarom? Ik weet het niet. Omdat ze in Gent toevallig meer Kroetz gespeeld hebben in Arca en in NTG en dat men dat leren appreciëren heeft en dat men hier heel weinig Kroetz gespeeld heeft, tenzij in het Fakkeltheater? Maar ik vind dan wel dat je niet moet zeggen: Kroetz, nee, nooit. Dat is het gevaar, hè, nooit Kroetz voor het Antwerps publiek, want dat pakt niet.

Publiek

Etcetera: We spreken nu over een repertoirekeuze vanuit verwachtingen of wensen van het publiek. Ik neem aan dat dat niet het beleid bepaalt.

Redant: Ook, waarom niet? Dat is toch een wisselwerking. Bijvoorbeeld, een publiek lacht graag. Wel, dan zullen we ook iets plezierigs programmeren. Komédies uitkiezen is niet voor de hand liggend, als je met een repertoire bezig bent. Want de stukken die je echt interessant vindt, dat zijn niet direct de lichtste komédies. Als je klaar bent met je repertoire en als je even de knop van de financiën omdraait, kan je soms vaststellen dat daar niks bij zit waar eens mee gelachen kan worden. Dan zoek je toch naar een soort van compensatie. Je zoekt of er geen plaats is voor een Goldoni of een Molière.

Etcetera: Dat is dus een soort van interne rechtvaardiging?

Redant: Neenee, zo kom je toch ook een publiek tegemoet? Je zegt: ok, ik lach graag en zij lachen graag, want je bent een deel van dat publiek. Hoe lossen we dat dan op? In dit overgangsseizoen is het repertoire heel vlug tot stand moeten komen, er is ook op veilig gespeeld is. Dan is, laat ons zeggen, *De Keuken* mijn antwoord op *De Braderij*.

Etcetera: Je hebt heel veel gewerkt met politiek repertoiretheater. Heeft dit repercussies voor het repertoire vandaag in deze stad, in de KNS, of beschouw je die activiteiten als een afgesloten episode?

Redant: Dat denk ik niet. Het inhoudelijke is één van mijn drijfveren om theater te maken. Voor mij heeft Brecht toch een stevige greep op ons theater. Het belang van de tekst, van de analyse, van een bijna wetenschappelijke manier om daarmee om te gaan. En toch dat gevoel aanspelen. Denken en voelen, daar zitten wij tussen.

Etcetera: Maar hoe zit dat nu in het repertoire?

Redant: Dat is terug te vinden, natuurlijk ook al in dit overgangsrepertoire, in *De Keuken* van Arnold Wesker. Dat kan ik alleen tegen *Etcetera* zeggen, dat moet ik niet in de kranten gaan vertellen, want dan heeft men direct een verkeerd beeld, maar Wesker is een zeer politiek auteur. Een politiek auteur bij uitstek, zoals John Arden en heel die generatie van Engelse schrijvers. En, dat vind ik anders dan bij Het Trojaanse Paard, waar de verpakking vrij doorzichtig was, vind ik. *De Keuken* is een spectaculair stuk, een volks stuk, dialect, kortom, alles wat een volk maar kan behagen. Het is een mooie anekdote: hoe gaat het er aan toe in een keuken. Ik vind dat echt volkstheater. Er zitten verschillende lagen in *De Keuken*. Die keuken als een beeld van onze maatschappij, daar willen we het toch over hebben. Politieke, menselijke realiteiten, sociologische realiteiten. Daarom natuurlijk die keuken. En daarnaast *De Ratten* van Hauptmann, een naturalistische draak, niet eens perfect van dramaturgie, maar mooi en heel interessant omdat het verder over de kunst gaat. Dat kan ik weer alleen maar aan de paar honderd lezers van *Etcetera* zeggen: het is een stuk reflectie over de kunst en de kunstenaar, en dat aan de

hand van die verschrikkelijke figuur Hassenreuter, de ex-theaterdirecteur, een fascist avant-la-lettre. Het is een pièce-à-thèse van Hauptmann.

Etcetera: De gelaagdheid binnen het publiek zelf is toch ook groot. Hoe spring je daar mee om?

Redant: Dat is dan de kunst van het programmeren, de kunst van de auteur. Wat je bij Shakespeare vindt, is even gelaagd en richtte zich ook in die tijd tot het grootst mogelijke publiek, zodat iedereen iets van zijn gading kon vinden met af en toe eens een briljante filosofische gedachte naast de stomste, vulgairste rollenspel. Daarom is *Blindeman* zo interessant. Ik wil ook wel Aeschylus spelen, maar ja, iedereen speelt Aeschylus. Eigenlijk zijn dat grotesken, die Griekse tragedies. Dat is een mengeling van komiek en tragiek. Dat is de grote kunst. De vermenging van de genres vind ik interessant, dat een komedie ook iets van een tragedie heeft en vice versa. Wat ook bij de Grieken zo was. De herders bij Oedipos waren heel komische figuren en een regisseur als Jürgen Gosch heeft dat heel goed aangegeven in zijn enscenering.

Ensemble

Etcetera: Hoe vertaal je die gedachte naar de regisseurs en de acteurs die je engageert voor het repertoire dat jij gekozen hebt?

Redant: Dat is het basisprobleem dat ieder op zijn beurt tegen komt. Het is ook de taak van de regisseur om iets over te brengen op zijn acteurs en de acteurs uiteindelijk op het publiek. Bij *Blindeman* deden zich bijvoorbeeld meer problemen voor dan ik had verwacht; je gaat ervan uit dat we onderhand weten wie Hugo Claus is, wie Seneca en Artaud zijn, wie Oedipos is... En toch ontstaan dan plots discussies over wat die gelaagdheid bij Claus precies is. Gaat het om echte lagen of zijn die lagen de kleine kapstokjes van de auteur waar verder niemand iets mee te maken heeft? Moeten we iedere laag laten doorschemeren in de voorstelling of zwijgen we daarover? Spelen we dan bij wijze van spreken gewoon de anekdote en is al de rest een spelletje dat Claus met zijn exegeten speelt? Wat is *Blindeman*? Is dat de anekdote van de tien overlevenden die een stukje toneel spelen? Is het de Oedipos die we spelen en is al de rest eerder kader rond dat Oedipos-gegeven? Of is het een meta-